

LO MESTRE TITAS

10 cénts.

NÚMERO EXTRAORDINARI

10 cénts.

1835

¡Fa 63 anys!

La fera lliberal necessitava tota la sanch del just, y'l dia de Sant Jaume 's va vessar hasta la última gota.

Los frares varen cometre un sol delicte, ser sants; un sol crim, ser sabís.

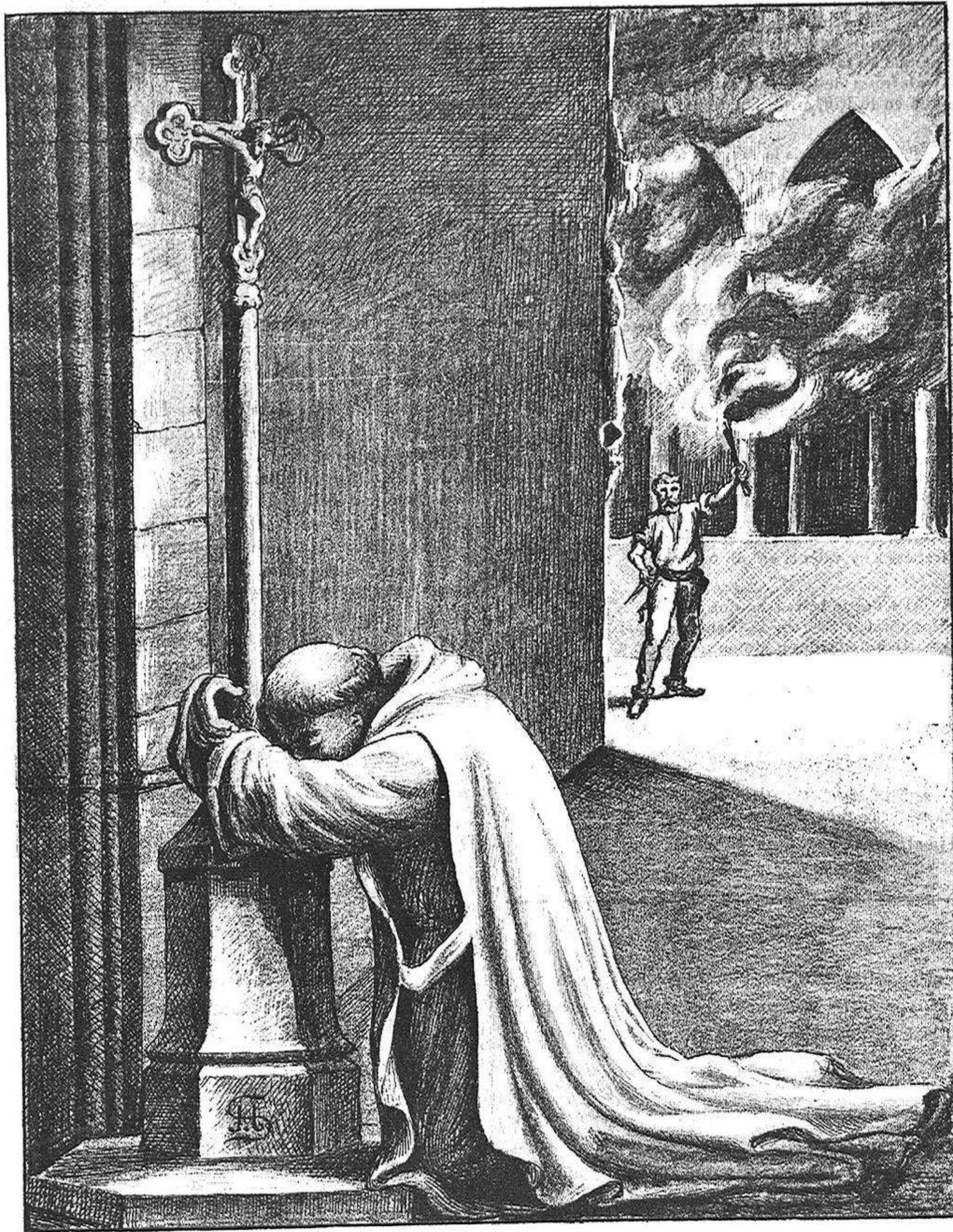
En las bibliotecas de sos manastirs, s'hi tancava tot lo progrés, tots los adelantos, tots los invents, tota la civilitació del mon. En sos temples s'hi incluhia tota la fe, tota la magestat, tota la grandesa, tota la severitat.

En lo cla-y-obscur de la penumbra del claustre, se dibuixavan las siluetas d' aquells monjos virtuosíssims en quals cervells descansava tot lo saber y tota la ciencia arreplegada, com fruit benehít, per llargas horas de inacabable estudi, y per interminables vigílias, ab talent combinadas, ab la oració ascética dels reclosos ministres del Senyor. En sas portas trobavan l' aliment cotidiá mil desheredats de la fortuna, que, mentres rebían desprecis y bofetadas dels nous conqueridors del mon, trobavan en lo ample y sever cancell de las casas d' oració, qui, per amor de de Deu, exercia ab ells obras de santa y cristiana misericordia.....

Mes la bestia revolucionaria, que odiava als sants porque ella no podia serho, y que malehia als sabís, porque ella, filla de la més vil prostitució pagana, no sabia sino quatre rondallas estúpidas ab malaguanyada fe cregudas, com dogmas indiscutibles de veritats innegables;— la bestia revolucionaria— repetesch— arremolinada per lo buf execrable de la boca del infern, impelida per la venjansa satánica d' una má sacrilega, que volia fundar lo regnat de la protesta damunt las runas calsinadas y la pols carbonizada del últim convent, que com tomba de foch, ó sepulcre de lava, tanqués l' últim cadávre mutilat del darrer fraire assassinat sens defensa, posá en sas mans lo punyal, arma de lladre, y la teya, arma de cobart, en sos llavis la blasfemia escandalosa barrejada ab la baba alcohólica y ardenta del borrarxo, en sa pensa l' idea de la destrucció absoluta, y ab pas insegur y tremolós se llensá ab fam de llop é intents de hiena, per los amples carrers de la comptal Barcelona.

Al cap d' un rato..... ¡FRATERNITAT!, cridava la fera, y sepultava la fulla esmolada del tétrich punyal en lo pit bondados del indefens y vellet frare, que queya exánime murmurant ab sos llavis morats per la mort, vermells per lo vómit de sanch, una oració, la última plegaria per la que á Deu demanava perdó per l' assés vil, cobart y criminal,—símbol malahit del sigle gloriós de las llums y de la santa llibertat,—y acabat d' aquell frare, cap á un altre, y á un altre, y á un altre, ab vertiginositat nerviosa, boja, desesperant.....

¡Visca 'l progrés!, y la teya incendiaria se pasejava per murs y per finestres, y prompte las góticas arcadas, las bizantinas portas, los amples finestrals, las columnas salomónicas, las santas naus del temple, los libres del saber humá, las bibliotecas inmensas, los artistichs retaules, las antigüetats preuhadas, los monumentals orgues, los afiligranats altars, y las gornieas, y 'ls capitells, y 'ls tresors del art, y 'ls tomos de la ciencia, y las veneradas imatjes, y 'l sacrari ab lo Sagrament, y 'l ara ab l' altar, y 'l púlpit profanat, cruxian, y espetegavan, y queyan, y es derrocavan ab

soroll ferestech, cargolantse y omplint ab lo vermell resplandor de las llamas del incendi, de claror tétrich y esfaraidor, lo antes pacífich y sombrós espay del claustre, y aplastant ab son pes inconmensurable los cossos plens de punyaladas dels frares assassinats, al crit de: ¡Visca la llibertat!

Després una columna de fum debilitantse per l' espay ab espirals gegantirs; lluny l' eco de una blasfemia y lo resó de riatllas histéricas llansadas per las bocas d' assassins y de rameras que passejau pel carrers, com á trofeu sangrent, un tros d' hábit mo

nástich, que encar goteja sanch tot just calenta, que beuhen ab delít las fillas de la crápula; aprop un silenci que gela l' ánima, turbat sols per l' estrany gerich del corp, negre com la conciencia lliberal, que dalt d' un destrozat ventanal espera que 's refredi la runa, pera baixar á saciarse ab la carn dels frares degollats.

Aquí teniu la entrada triunfal del lliberalisme á Espanya.

¡Ma'ahimlo, pero... no 'l olvidem!

ROGER DE LLURIA.

¡POBRE ESPANYA!

— Ofesa, empobrida y trepitjada,
en mitj del cor ferida y ultrajada,
perdut l' amor més gran de tos amors,
¿qué buscas perturbada y afligida?
¿Per qué en tas mans aqueixa flor marcida?
¿Per qué aqueixos laments y aqueixos plors?

¿Per qué sents tu desmay si encar altiva
pots aixecar ton cap. Si avuy cautiva
arrastras las cadenas del afront,
y sents que uns vils ton rostre bofeteijen
y trobas que tas galts s' enrojeixen
y sents que un foch abraza lo teu front,

y ton debatut cor fort esbatega
perque vol' aire pur, perque s' ofega
respirant un ambient envenenat,
y ton pit de lleó que avuy sospira
¿per qué no 'l fas roncar de santa ira
contra los qui l' argolla t' han posat?

¿Si ja no han fet tan sols que despullarte
de tos vestits d' argent, sino posarte
humillada sota d' altres nacions
perque sobre tot cap hi assentessin
un trono de fellóns que t' deshonressin
gosantse en tas horribles contorsions.

¿Si ja no han fet tan sols que deshonrarte!
¿No t' en recordas ja? ¿No van llesarte
no fa molts anys, als gossos africanos,
perque ab tas carns sagnosas s' afartessin
y ab fressa de tos ossos entonessin
allá en lo Riff, á *Alá* fanatichs cants?

¿Qué no t' xucla la sanch y ta riquesa
aqueixa insurrecció per Cuba extesa,
mateix qu' en l' archipiélach filipí?
¿Los yanks no han escupit la tua cara,
sens que un noble campeó surtis fins are
que per lo teu honor volgués morir?

No han volgut pas tan sols aniquilarte,
han volgut més; han volgut arrancarte
la fé que conserbavas en ton cor,
fingint *altas virtuts*.... ¡hipocressia!
mentint *dots de govern*.... ¡engany!.... ¡falsíal
altas virtuts y dots tan sols per l' or.

¿No va rajar la sanch de fills caríssims
que han fet esforços mil y costosíssims
per tú? no van morirne assassinats
molts que per Deu y tu, sacrificantse,
cridant viva son Rey varen llesarse
frenétichs y valents en mil combats?

Al sentirne ta veu adolorida
varen donar ab goig sa sanch, sa vida;
y si Deu 'ls tornés l' alé un moment
més prest que 'l plom que ab furia 'ls ayres talla
deixarian ab pler tomba y mortalla
y al camp se llesarian novament.

(Las dos últimas estrofas han sigut *fuselladas* per
la gent d' espasa (á qui apreciem molt puig es de lo
més sá que conserva Espanya) y no' ns toca més que
ser respectuosos si us plau per forsa.)

JOAN M.ª ROMA.

NO ES POSSIBLE

No, no ho es pas. Espanya no te remey ni que 's
miri ab una ullera de llarga vista. En altres temps
millors, per cualsevol cosa hauriam vist una *jurana* ó
una motja; llavors hi havia sanch, ara tenim horxata
de pastanaga.

¿Y encare hi ha tocacampanas que diuen qu' es-
tem á tres passas de la miseria y qu' estem perduts?
Mentida, mentida; diumenge encare 's llesavan els
diners á samaladas. El desfile dels toros fou un acon-
teixement, la plassa estava plena de gom á gom.
¡Quín derrotxe! ¡Quinas... bestiesas!

En fi, si exceptuem els pobrets que 's baten en
nostras guerras y las mares que ploran la mort de
sos fillets, lo qu' es els demés que 'n tenim pocas de
pedras al fetje!

La barra dels espanyols es descomunament gran.
Ni els *Sánchez y Gutiérrez* se preocupan per res.
Ells tan tranquils y tan guapos, ab el *caliquenyo* als
morros, no's preocupan ni dels soldats, ni de las gue-

rras, ni dels franchs, ni de res. Ells no 's preocupan
més que de escorrer el bulto quan hi ha barallas, ó
cualsevol desgracia.

Es lo qu' ells diuen:

—A mí no han de fochem. El mundo es 'un niu de
tontos y el que no *vichila* lo revientan.

La veritat es qu' hem degenerat molt. En Salisbury
tenia moltíssima rahó. Som un poble tocat del bolet,
uns bledas, ó uns cebas millor dit; y lo pitjor es que
no 'ns ho coneixem. El mal comensa á exteriorisarse
y ara ja casi no fem cas de veure pels carrers á un
d' aquests homes que perteneixen á la familia dels

modernistas, ab la pipa á la boca, ab els cabells com
las donas y una cara de *tocat* qu' espanta.

¿Cóm volem que homes aixís siguin may capassos
de res?

Ca, estem perduts.

¿Y qué dirém dels pares de la patria? Aquesta
classe sí que está desacreditada.

¡Diputats! ¿De qué han de servir aquesta gent que
mediantibus illis y per art d' encantament s' han tro-
bat ab el *dret* de sentarse al Congrés y ab el *deber* de

dir *si ó no* á favor de cualsevolga bestiesa, quan el
rabadá ho indiqui?

Digueume, sants cristians, ¿quina confiansa us pot
mereixer un *castellanot* (que diria la Patum) ab un
tall de rabe al ull com els matxos que rodan la *sinia*,
el bigoti empagossat de pomada y el cervell més es-
pés que la pasta de guayaba? Aixó sí, lo veureu llu-

hir el botó al trauc, senyal inequívoca de que perteneix
á la *récu* dels burros distingits. Que ben prompte
ha d' arribar el dia que el no ser diputat, ó el no
haverne sigut constituhirá una de las millors reco-
mendacions.

¿Y els Senadors? Si exceptuem uns quans senyors
Bisbes y alguns nobles que ho son per dret propi, lo
qu' es els demés malehida la gracia que 'm fan y per
lo que serveixen.

En aquell temple hi ha cada colla de guetos que
pinta 'l credo; sembla qu' ells, com á homes d' espe-
riencia, deurían vetllar pera la patria; pero ¡vaya uns
panxa-contents!

¿No veyeu lo que ha passat al tractar de imposar
una contribució á la renta?

Digueume: ¿Pera qué pot ser útil un trompa com
aquest viejo-verde, que la seva cara ja diu que s' ha
enriquit prestant diners á criaturas, al 60 per cent, y
escanyant pobres y... donas?

Estem perduts del tot.

Hi ha una *classe* en la que 'l Gubern no s' h' fixat
may y de la que s' podía echar *mano* pera defensar
nostras costas contra cualsevol osadia dels nort-ame-
ricans, y aquesta classe es la dels solteróns.

Tenim la satisfacció de participar á nostres lectors
que 'l senyor Bisbe d' aquesta diócesis está molt mil-
lor de la enfermetat que venia sufrint desde alguns
días.

Preguem al Cel pera son pròxim y complert resta-
bliment, y 'l felicitem de cor ab motiu de ser el di-
lluns la festa de son Sant Patró el gloriós S. Jaume.

—Los carlistas de Gironella que tantas probas han
donat de que es gran son entussiasme pera la santa
Causa, han expedit á Bruselas aquest elocuent telegra-
ma pera 'l Príncep:

“Carlistas gironellenchs felicitan entussiasment
al Príncep motiu sa festa onomástica, y desitjan te-
nirlo frente nostre exércit pera conseguir triunfo Cau-
sa. Reiteran sumissió y anhelan vitorejar Senyors.
Roca. — Guell. — Pujol. — Ballús. — Cirera. — Viader.
— Portí. — Puntas. — Graner. — Vilá. — Marrugat. —
Casaponsa. — Cabanas. — Riv. — Rosich. — Pla.

Ja ho diu un refrán:

"Al passar trenta anys d' edat,
ó casat, frare, ó soldat."

¿No veyeu quina fatxa de *dropu* fa un solter á 35 anys y ab pretencions de jove de la primera volada? Ala, ala. ¿Tents 35 anys? ¿Ets solter? ¿No 't vols fer frare? Donchs, apa, agafa'l *chopu* y á defensar als pillos, vull dir al Govern, tú que no tens familia, ni dona, ni fills.

Pero, cá; ells continuarán lluhint el garbo, la gardenia y el brillant á la corbata, y... per ara tots bons gracias á Deu.

L' únich que 's preocupa d' alguna cosa es aquest polissón tan mal carát qu' está *vichilant* la timba.

A veure qui será 'l desgraciat que sortirá d' aquell lloch de perdició y caurá á las grapas d' aquest respectable subjecte.

—¿Per portarlo al pati de la gardunya?

—Cá, barret.

—¿Donchs pera qué?

—Pera veure si esquitxa un duret y... á *vichilar* carlistas.

Estem perduts.

Com rosas.

ABEL.

Apuntes de dret... catalanista

Novíssima recopilació

Article preliminar. La lley fonamental del Estat es: *La pau á tota costa.*

Article 1.er No hi ha més rahó que la forsa bruta, haventse de subjecta 'l débil y petit en número, al numerós y de major poder.

1.er *L' Estat... catalanista* no té *nacionalitat* propia, sino que perteneixerá al més despota, al més tort; lo mateix serem dels gabatxos que dels yancks, si 'ns pretenen.

2.^{on} Se cremarán totas las historias d' Espanya y Catalunya per no haver sigut nostres antepassats partidaris de la pau á tota costa y per havernos privat de la inmensa satisfacció de ser en aquestas horas súbdits lleals del Marroch.

3.er La forma de govern será la república á fi de que la llibertat de fe 'i ximble se 'ns concedeixhi á totas horas del día y poguem cridar, sempre que 'ns dongui la gana: ¡Visca la Patum!

4.er La religió del Estat será la que tinga més adeptes, puig van errats los que creuen que la veritat es no mes una.

Article 2.^{on} Será també lley del Estat lo quint manament de la lley de Deu, únich qu' admetem, puig nosaltres, a imatge y semblansa dels gossos petenes, sols sabem espantar criaturas y fer soroll.

1.er Se prohibeix l' ús de tota classe d' armas, puig ellas son la causa de que no hi haigi pau.

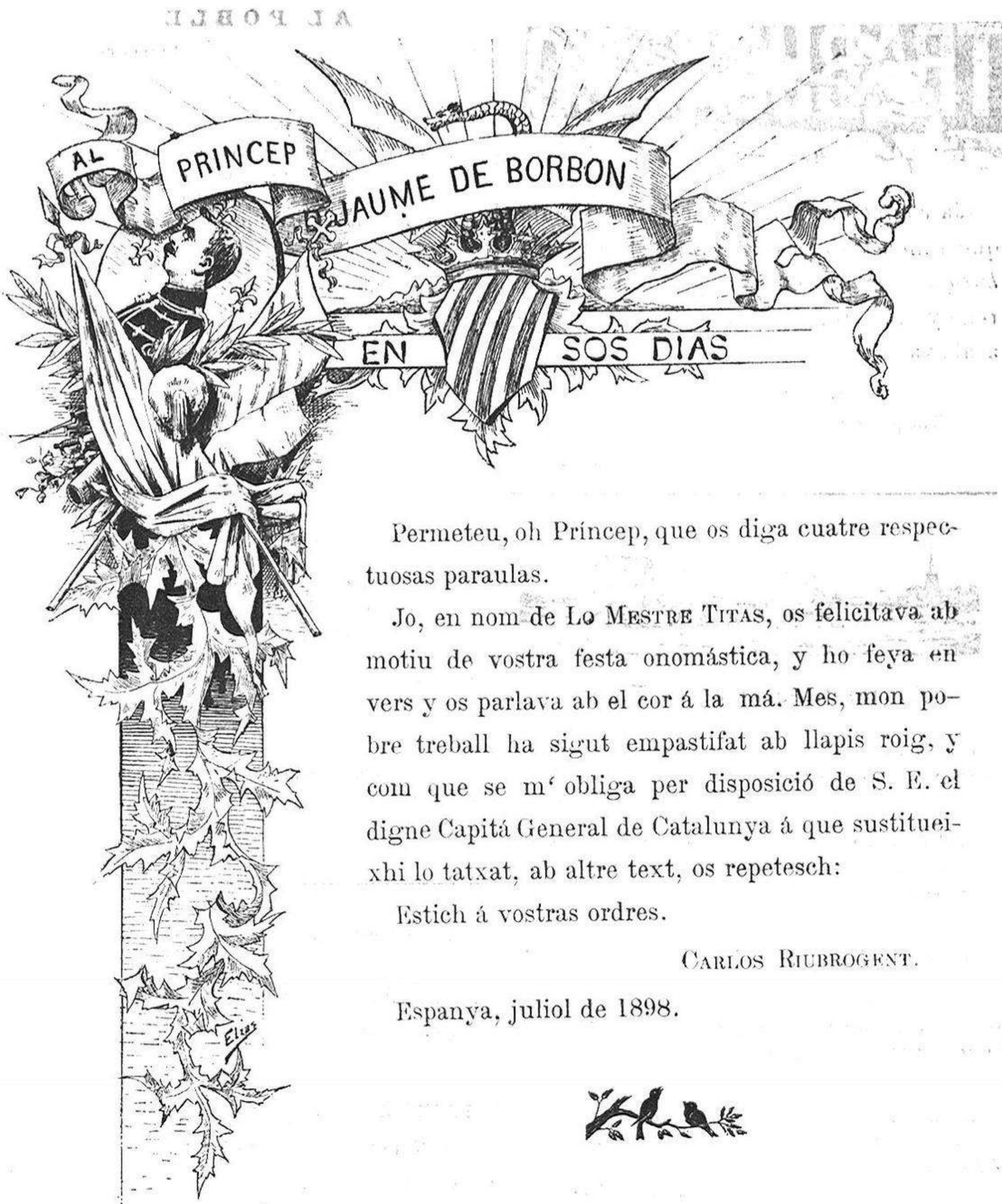
2.^{on} Queda suprimida la pena de mort, la de dany y la de sentit... comú.

3.er Queda suprimit l' éxercit de mar y terra, el somatent, eis municipals y el carretó dels gossos.

4.er Será permés únichament cassá ab trampa.

5.^{on} Las barras del escut catalá no podrán ser de color de sauch, sino blancas com l' horxata que corre per nostras venas, ó grogas com el color de la tirria que tenim als carins.

6.er Será fill adoptiu cualsevol que acredithi qu' el cervell se li torna xarejlo.

Permeteu, oh Princep, que os diga quatre respectuosas paraulas.

Jo, en nom de LO MESTRE TITAS, os felicitava ab motiu de vostra festa onomástica, y ho feya envers y os parlava ab el cor á la má. Mes, mon pobre treball ha sigut empastifat ab llapis roig, y com que se m' obliga per disposició de S. E. el digne Capità General de Catalunya á que substitueixhi lo tatxat, ab altre text, os repetesch:

Estich á vostras ordres.

CARLOS RUBROGENT.

Espanya, juliol de 1898.

7.^m Será considerat delinqüent el que no sápigadir ben depressa: *setze jutjes menjan fetje d' un penjat.*

8.^u Será proclamat patró de Catalunya, després d' haverli arrencat l' espasa que porta, el gloriós Sant Pau, puig Sant Jordi era *guerrero*, y may fou catalanista ni partidari de la Pau á tota costa.

UN LECTOR DE LA RENAIKXENSA.

Per la copia,

X.

¿QU' ES LO QUE S' ENS ESPERA?

M' apareix que sento lo soroll que de lluny fan los trons, en días que, á pesar d' estar seré, lo resplandor del llampeck demostra que s' acosta una gran novulada que, impulsada per l' huracá, va cubrint poch á poch lo firmament de tal manera, que en plé día nos deixa casi á las foscas.

Oviro ja com crusan l' espay multitud de llamps ab cúa de foch seguits d' espantosos terratrémols, prova evident de que la tempesta va á desencadenarse sobre nostres mateixos caps.

Ja se 'm figura que degut á lo molt irritada qu' está la Justicia Divina, permet que 'l foch del Cel se propagui á la terra y produeixhi un incendi terrible que 's fa impossible l' extingirlo.

Ja crech veurer com las llamas van invadint casas, convents é iglesias y no queda un lloch ahont refugiarnos; la gent ab aspecte cadavérich va desesperada, ab los ulls que li surten del cap; los marits no cuidan de salvar á las mullers; los pares abandonan los seus fills y cada hú sols busca la salvació propia, sens cuidar-se de la dels altres.

¡Deu meu, quíns presentiments!

¿Será aixó la fi del mon? ¿Estarem tal vegada en aquell temps que profetisá Sant Vicens Ferrer, dient: "Ploreu vells y ancians; pregueu, ploreu si alguns sou testimonis de estruendo tan grant de modo que no fou ni será, ni s' espera veurer altre major.

¡Oh Miquelets! ¡Oh catalans! veureu una senyal y no la coneixereu; pero advertiu que en aquells temps las donas vestirán com los homens y 's portarán llicenciosament; los homens vestirán vilment com las donas y serán tant afeminats com ellas.

¡Ay de tú, Etruria! ¡Ay de tú, Emilia!

¡Ay de tots aquells que portan tonsura!

Semblará que Deu no vulga ohir las precatias dels justos."

(Aquí la censura ens priva de recordar la profecia d' un Sant, sobre lo gran Duch Carlos.)

Aparentment, del modo que 's presentan las circunstancias podem estar avehinats á catástrofes horribrosas, que fácilmente nos fassan creurer que son lo cumpliment de aquellas profecias publicadas molts anys enrera; y de ser aixís, ¿qué es lo que s' ens espera? ¿ahont está la nostra salvació?

Aixequem los ulls al Cel y demanem misericordia; porque si Deu nos deixa, estem irremisiblement perduts sens que puga servirnos de res, lo coratge personal de que tant alardeijan los que volen prescindir d' Ell.

Lo día 25 del corrent, fará anys que foren cruel y vilment assassinats indefensos religiosos. Y aquella nit terrible del 25 de juliol de 1835 es una acusació continua devant de Deu, y Espanya entera ha de pagar aquell odiós crim perpetrat per uns, consentit per altres y no expiat encare per ningú.

RUBROGENT.

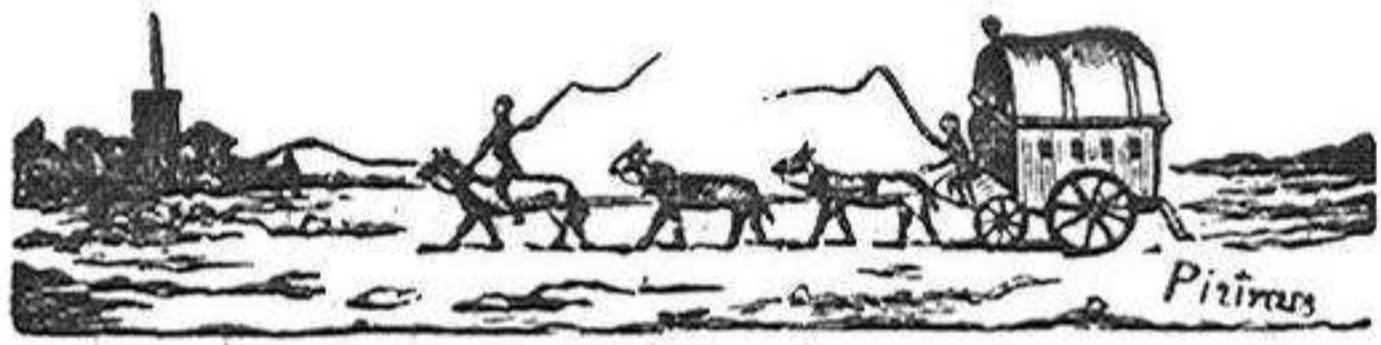

(Ja compendrán vostés, lectors estimats, que'l meu trabucasso ha sigut també *trabucassat* per la censura, y no tinch més remey que repetir las paraulas ab que acabava.....)

Rahó te Don Aleix:

Tot poble te 'l Govern qu' ell se mereix.

VALCARLOS.

Cartas-telegramas de Fora

Vilaseca, 22-4.—L' ajuntament d' aquest poble pensa fer blanch y tira, tira..... y no es bó més que per tirá un carro.
Muxoni.

Seo d' Urgel, 22-5.—S' acosta l' hora de que 'l poble exiexhi las degudas responsabilitats á las pilladas del triumvirat. Preparemnos.
Un amant de la moralitat.

Castellar del Vallés, 22-6.—En *llantia de sepultura* ha ofert 50.000 duros á qui li porti el cap d' en *Flistis*. El metje, l' organista, en Pallás, el del bigoti pintat y en Comas, se passeijan á alta nit pe 'ls alrededores de Can Barba per veure si descobreixen al pobret
Aucell de Can Barba.

Vilanova, 27-7.—Els galifardeus d' aquesta vila han jurat clavar vinticinch levativas de sigrons á l' *Aucell Vilanoví*, al *Pepet de las Pomas* y á son affm.,
Lo Fuet Vilanoví.

Vich, 22-7.—El Sr. Masferré y el *Manxaire*, están fent estudis sobre las probabilitats que tenen D. Carlos y en Silvela de governar, á fi de sapiguer cap á quin cantó han de girarse.
L' aprenent de Can Mica.

AL POBLE

¡¡LLIBERTAT!!

Sí; l' any trenta cinch era; el día de Sant Jaume, diada que en la historia ben grabada ha quedat, y encar que molts intentin y probin d' esborrarla no poden, puig escrita fou ab lletres de sanch.

En la diada aquélla, sortint d' una corrida una veu ressonava que feya esgarriar:
«Poble, assassina als frares! ¡Crema'ls convents qu' ha-
[bitan]!»

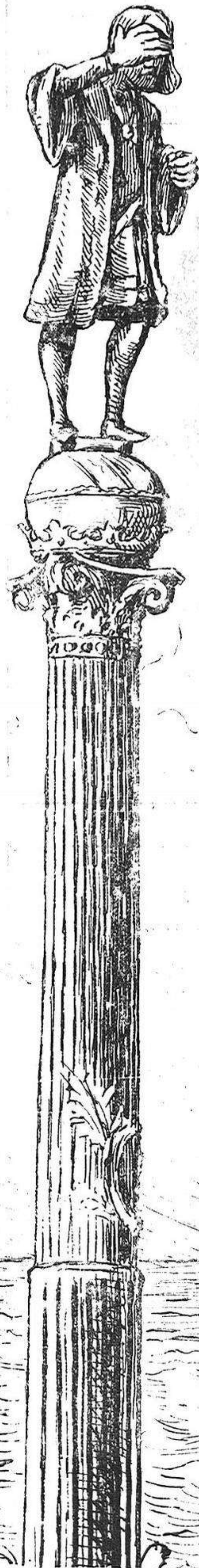
Els son los que t' explotan y t' fan morir de fam.»
«Mira quánta riquesa tenen agabellada,
guayta quíns edificis fent el pobre han alsat;
mateulos á aquets pillos que la inquisició 'ns portan,
tots los seus bens partimse'ls. ¡Visca la llibertat!»
Lo poble així ho va creure per més que fos mentida,
y atíat per má oculta que sempre l' ha enganyat,
ab enconada furia sobre d' ells va tirarse
com fera famolenca quan troba al desert carn.....

Calmadas ja las iras d' aquella nit nefasta,
ben prest van repartirse los bens dels enclaustrats
uns quants *panxas de metro*; per sis rals van comprarho
deixant als incendiaris..... ab pam y mitj de nas.
Llavors, en temps dels frares, si 's perdían cullitas,
als pobres llavó daban per tornar á sembrar;
tot l' any donavan sopa; als vellets recullían;
y si us aussiliavan era per caritat.

Avuy no hi ha conciencia; si hi ha malas anyadas
t' escorxan tan com poden, y tu..... ¡móret de fam!
al vint per cent t' deixan dinés si 'ls necessitas,
si no tens pa no'n menjis. ¡Ja veus que hi has guanyat.
Arrenca aquesta vena que t' tapa 'ls ulls, ¡oh poble!
ja que las conseqüencias avuy estás tocant.
Si tornas veure frares, respéctals y ¡no escolts
may més la veu traidora d' aquestos liberals!

M. X.

¡¡QUINA VERGONYA!!

LO PRÍncep DON JAUME

Magnífich fotografat directe
DE 21 X 12 CENTÍMETROS
EN FINÍSSIMA CARTOLINA MATE
~ a 7 pessetas el cent ~

Remetent ab anticipació l'im-
port, més 30 céntims per certi-
ficat y franquetx s' enviarán des
de nostra Administració.

Barcelona.—1890. Calle Casanova, 13.

¡Pobre Tófol! Ell de Cuba
n'está tan tip y tan cúit,

que per no veure 'l que hi passa
se 'ns hi ha girat de cul.